

ด่วน

ที่ กต ๑๐๐๒/๑๐๕๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การสมัครสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติของไทยวาระปี ค.ศ. ๒๐๒๕-๒๐๒๗

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างคำมั่นโดยสมัครใจของไทยประกอบการสมัครสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการสมัครสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council: HRC) ของไทยวาระปี ค.ศ. ๒๐๒๕-๒๐๒๗ ซึ่งมีกำหนดการเลือกตั้งในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ HRC จัดตั้งขึ้นโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ ๖๐/๒๕๑ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๙ เพื่อเป็นกลไกด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลที่มีหน้าที่สอดส่องดูแลการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นทั่วโลก พยายามหยุดยั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น สร้างบรรทัดฐานของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งส่งเสริมขีดความสามารถในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ โดย HRC มีสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights: OHCHR) เป็นฝ่ายเลขานุการ HRC มีสมาชิกรวม ๔๗ ประเทศจาก ๕ ภูมิภาค โดยไทยอยู่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกซึ่งมีโควตา ๑๓ ประเทศ การเลือกตั้งสมาชิก HRC จะทำด้วยการลงคะแนนลับโดยสมาชิกสหประชาชาติ ๑๙๓ ประเทศ

๑.๑.๒ HRC มีกลไกส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลัก ๔ กลไก ดังนี้

(๑) การประชุมสมัชชาปกติและการประชุมสมัชชาพิเศษ โดย HRC จะจัดการประชุมสมัชชาปกติปีละ ๓ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๓ สัปดาห์ (ช่วงเดือนมีนาคม มิถุนายน และกันยายน) และการประชุมสมัชชาพิเศษหากมีสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน (๒) กลไกพิเศษ (Special Procedure) เป็นกลไกติดตามและรายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งในลักษณะสถานการณ์รายประเทศ และรายประเด็นสิทธิมนุษยชน โดยบุคคลหรือกลุ่มคนที่ได้รับการแต่งตั้งโดย HRC ซึ่งปัจจุบันมีชาวไทยดำรงตำแหน่งในกลไกพิเศษดังกล่าวด้วย (๓) กระบวนการรับและพิจารณาข้อร้องเรียน เป็นกลไกของ HRC ในการรับและพิจารณาข้อร้องเรียนแบบลับเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรง ต่อเนื่อง และเป็นระบบเท่านั้น และ (๔) กระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) เป็นกลไก

/ที่ให้ประเทศ...

ที่ให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนระหว่างกัน โดยพิจารณาจากรายงาน ประเทศที่จัดทำขึ้นโดยประเทศที่เข้าสู่กระบวนการฯ สหประชาชาติและภาคประชาสังคม โดยเมื่อเดือน พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ไทยได้เสนอรายงานประเทศฯ ตามกลไก UPR รอบที่ ๓ พร้อมทั้งประกาศคำมั่น โดยสมัครใจทั้งหมด ๘ ข้อ และเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ไทยได้แจ้งตอบรับข้อเสนอแนะรวมทั้งหมด ๒๑๘ ข้อ และรับทราบ (ไม่ตอบรับ) ๖๐ ข้อ จากข้อเสนอแนะที่ไทยได้รับมาทั้งหมด ๒๗๘ ข้อ ในปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับและคำมั่นโดยสมัครใจ ภายใต้กลไก UPR รอบที่ ๓

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ไทยดำรงตำแหน่งสมาชิก HRC ครั้งล่าสุดเมื่อปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ ซึ่งระหว่างนั้น นายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา (ตำแหน่ง ในขณะนั้น) ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธาน HRC ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓ - มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยไทยได้มีบทบาทในฐานะเป็นประเทศสายกลางและเป็นสะพานเชื่อม (bridge builder) ในการแสวงหา ทำที่ร่วมของประเทศต่าง ๆ ต่อสถานการณ์วิกฤติด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญของโลก อีกทั้งผลักดันแนวทาง ที่สร้างสรรค์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนผ่านความร่วมมือทางเทคนิคและการเสริมสร้าง ชีตความสามารถด้านสิทธิมนุษยชน ที่ผ่านมา ไทยยังได้แสดงบทบาทเชิงรุกในการส่งเสริมสิทธิในด้านต่าง ๆ ในหลายโอกาส อาทิ สิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านสาธารณสุข สิทธิของกลุ่มเปราะบาง อนึ่ง ไทยได้ลงสมัคร สมาชิก HRC วาระปี ๒๕๕๘-๒๕๖๐ ด้วย แต่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ไทยจึงว่างเว้นจากการเป็นสมาชิก HRC มาแล้ว เกือบ ๑๐ ปี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า การสมัครสมาชิก HRC และร่างคำมั่น โดยสมัครใจของไทยประกอบการสมัครสมาชิก HRC เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและ การประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือ ที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย แต่ไม่เข้าข่ายการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่อย่างใด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ในทางปฏิบัติ ที่ผ่านมา กระบวนการในการหาเสียง และการขอเสียง/แลกเสียงสนับสนุน ในกรอบ HRC จะต้องใช้ระยะเวลาในการเตรียมการล่วงหน้าอย่างน้อย ๒ ปี โดยคณะผู้แทนถาวรไทยประจำ สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก มีกำหนดจัดงานเปิดตัวการสมัครเลือกตั้งสมาชิก HRC ของไทยระหว่าง การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๗๗ (กันยายน ๒๕๖๕)

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และกฎหมาย

๔.๑ การลงสมัครสมาชิก HRC อีกครั้งของไทย จะเป็นการเน้นย้ำบทบาทและความมุ่งมั่น ของไทยในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งหลังจากการดำรงตำแหน่ง HRC ครั้งล่าสุด ไทยมีความก้าวหน้าในท่าทีและ การปฏิบัติในหลายด้านซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของกรอบความคิดด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ ความคืบหน้าในการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน การผลักดันกฎหมายภายในเพื่อรองรับ พันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชน การประกาศให้สิทธิมนุษยชนเป็นวาระแห่งชาติระหว่างปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ไทยยังเป็นหนึ่งในประเทศตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในความพยายามส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ

ทางสุขภาพ และคุ้มครองทางสังคมให้กับกลุ่มเปราะบางท่ามกลางสถานการณ์วิกฤตโลกที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๔.๒ การลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิก HRC ของไทยยังจะช่วยสร้างความสนใจและความตระหนักรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนให้กับสาธารณชนของไทย รวมถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือของทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อนำพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศกลับมาประยุกต์เพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเทศ ในขณะเดียวกัน ก็เป็นโอกาสที่ดีในการนำแนวปฏิบัติที่ดีในประเทศไปแบ่งปันและนำเสนอในเวทีระหว่างประเทศด้วย นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศยังสามารถประสานงานกับนานาประเทศ เพื่อเสริมประโยชน์จากความสัมพันธ์ทวิภาคี และพหุภาคี ทั้งในระดับภูมิภาค อาทิ อาเซียน และระดับโลก จากการดำรงตำแหน่งสมาชิก HRC ของไทย ผ่านความช่วยเหลือทางวิชาการและการพัฒนาในสาขางานที่เชื่อมโยงกับเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย

๔.๓ หากไทยได้รับเลือกตั้งจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงการได้รับความไว้วางใจจากประชาคมระหว่างประเทศ โดยจะต่อเนื่องกับการดำรงตำแหน่งสำคัญของไทยในคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Council: ECOSOC) วาระปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในเวทีที่เป็นเสาหลักของสหประชาชาติ โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิมนุษยชน อีกทั้งยังเป็นจังหวะเวลาที่สำคัญเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และความท้าทายในเวทีโลกปัจจุบันที่ไทยควรเข้าไปร่วมมือบทบาทในการกำหนดวาระและทิศทางทหารหรือในเวทีระหว่างประเทศดังกล่าวเพื่อผลักดันประเด็นที่สอดคล้องกับหลักการและผลประโยชน์ของประเทศไทย

๔.๔ การดำเนินการอื่น ๆ

๔.๔.๑ ข้อมติสหประชาชาติที่ ๖๐/๒๕๑ กำหนดให้ประเทศที่ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิก HRC จะต้องจัดทำเอกสารคำมั่นโดยสมัครใจที่จะดำเนินการให้เกิดความก้าวหน้าในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ หากได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก HRC ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้จัดทำร่างคำมั่นโดยสมัครใจดังกล่าวเพื่อประกอบการสมัครสมาชิก HRC พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ทั้งนี้ เอกสารคำมั่นดังกล่าวมีสาระในเชิงนโยบายและหลักการภาพกว้างของสิทธิมนุษยชนในมิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคำมั่นในกรอบอื่น ๆ ที่ไทยเคยให้ไว้แล้ว โดยเน้นความกระชับ สร้างสรรค์ และสะท้อนความร่วมมือ

๔.๔.๒ ในส่วนของการรณรงค์หาเสียง กระทรวงการต่างประเทศจะร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกสหประชาชาติ และแสดงวิสัยทัศน์ในเวทีการประชุมระหว่างประเทศ พร้อมทั้งผลิตเอกสารและสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่การสมัครรับเลือกตั้งของไทยในโอกาสต่าง ๆ

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ
ไม่มี

๖. ผลกระทบ
ไม่มี

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

กระทรวงการต่างประเทศได้ตั้งงบประมาณสำหรับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งใน

/ปิดงบประมาณ...

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โครงการที่ ๓ : โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ กิจกรรม : ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อดำเนินภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนของกระทรวงการต่างประเทศด้วยแล้ว

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้นำร่างเอกสารคำมั่นโดยสมัครใจฉบับนี้เสนอต่อที่ประชุม คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และการประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยได้ปรับร่างเอกสารคำมั่น โดยสมัครใจตามข้อคิดเห็นที่ได้รับจากที่ประชุมทั้งสองด้วยแล้ว

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

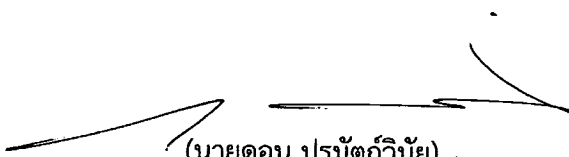
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณารับทราบการลงสมัครสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติของไทยวาระปี ค.ศ. ๒๐๒๕ - ๒๐๒๗ พร้อมร่างคำมั่น โดยสมัครใจของไทยประกอบการสมัครสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (สิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมตถวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๕๖ (นางพิมพ์พิดา รวีรัฐ ธนรัช ๐๖๕ ๖๑๐ ๒๙๙๙)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pimaida.t@mfa.go.th